

ΣΧΟΛΗ ΑΓΡΟΝΟΜΩΝ ΤΟΠΟΓΡΑΦΩΝ ΜΗΧΑΝΙΚΩΝ Ε.Μ.Π. ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 1969-1973

20 ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 1972

Αυτή είναι η μέρα, που σαν τρίτο γεγονός, τα άλλα δυο γεγονότα ήταν στις 20 Νοεμβρίου 1970 (χειρουργείο - θωρακοτομή) και 20 Νοεμβρίου 1971 («σύλληψη» της κόρης μου Βασιλικής), σημάδεψε και αυτή την ζωή μου, αφού την μέρα αυτή, έγιναν για πρώτη φορά μέσα στη Χούντα οι φοιτητικές εκλογές και στην Σχολή των Τοπογράφων, που ήμουν υποψήφιος, εκλέχτηκα στο Διοικητικό Συμβούλιο.

Από αυτό το Διοικητικό Συμβούλιο, το μοναδικό που βγήκε από ελεύθερες εκλογές, μετά και αυτό των Χημικών Μηχανικών ΕΜΠ, ξεκίνησαν σιγά-σιγά οι κινήσεις αυτές, που φούντωσαν το φοιτητικό κίνημα και που το οδήγησαν στα γεγονότα του Πολυτεχνείου και της Νομικής (Φλεβ. '73) και φυσικά στα γεγονότα του Πολυτεχνείου τον Νοεμβρίου 1973. Ένα χρόνο μετά.

Για την καταγραφή αυτών των γεγονότων, την συμμετοχή μου φυσική ή πνευματική, θα προηγηθούν κάποιες αφηγήσεις, που αφορούν την ανθρωπογεωγραφία μου, ώστε να βγουν τεκμηριωμένα κοινωνικά-πολιτικά και κυρίως προσωπικά μου συμπεράσματα.

Αφορμή για αυτή την αναδρομή, φυσικά όλα αυτά τα χρόνια δεν έφυγαν ποτέ από το μυαλό μου, όμως τώρα μου την έδωσε η προσπάθεια, που γίνεται αυτό τον καιρό για τους φοιτητές της Σχολής Τοπογράφων του ΕΜΠ και συγκεκριμένα από τους συμφοιτητές μου, τον Γιάννη Αλαβάνο, τον Ηλία Κατωπόδη, εμένα, και κάποιους μικρότερους (Άννα Καραγιαννάκη), ώστε να βγουν γενικά συμπεράσματα.

Προσωπικά λοιπόν, σύμφωνα φυσικά με το σχέδιο ερωτηματολογίου που συντάχθηκε, καταθέτω αναμνήσεις από αυτές που σημάδεψαν τη ζωή μου, αλλά και άλλων συναδέλφων, ίσως σε κάποια θέματα να πλατειάζω περισσότερο και συγγνώμη για αυτό, όμως νομίζω καλό θα είναι σαν από προσωπική βιογραφική άποψη. Επίσης θα προσπαθήσω, γιατί έχουν περάσει και τόσα χρόνια, να είμαι όσο μπορώ αντικειμενικός :

A. Βιογραφικά στοιχεία :

A1. Χρόνος και τόπος γέννησης, καταγωγή, μόρφωση – επάγγελμα - πολιτική τοποθέτηση γονέων (είχαν σχέση με το δημοκρατικό παρελθόν ή όχι;)

Γεννήθηκα στις 5 Οκτωβρίου 1950, στις 5 το πρωί στον Αγ. Νικόλαο, σαν από τυχαίο γεγονός, αφού σύμφωνα με μαρτυρίες, πριν από την σύλληψή μου, η μάνα μου είχε κάνει πολλές αποβολές, εμένα με κράτησε.

Δούλευε σαν δακτυλογράφος στην Αγροτική Τράπεζα και έλειπε συνεχώς από το σπίτι, όπως και ο πατέρας μου στην Τεχνική Υπηρεσία, σαν εργοδηγός, στη Νομαρχία.

Έτσι με φρόντιζαν κάποιες γειτόνισσες, βρέφος λίγων μηνών πια πήγαν να με ταΐσουν μακαρόνια και άρχισα να πνίγομαι, οπότε με σήκωσαν και μου έκαναν αεροβάπτισμα, γιατί ήμουν έτοιμος να τα κακαρώσω !

Δεν πρόλαβαν ούτε παπά να φωνάζουν, ούτε τους γονείς μου και έτσι αεροβαπτίστηκα χωρίς να πάω ποτέ στην εκκλησία. Έτσι έγινα ένας καλικάντζαρος, αφού σύμφωνα με την παράδοση, καλικάντζαροι θεωρούνται αυτοί που δεν βαπτίστηκαν σε εκκλησία με παπά και νονό! (χα, χα)

Η εποχή που γεννήθηκα, ήταν η εποχή αμέσως μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο και στον Εμφύλιο.

Μικρά παιδάκια ήμασταν και συχνά βλέπαμε αλλοδαπούς να έρχονται στον Άγιο, που από όσα ακούγαμε είχαν σχέση με τον Πόλεμο, άλλοι πράκτορες και άλλοι σταλμένοι (από ποιους;), για ψαξίματα (:).

Εν πάση περιπτώσει μια εποχή μέσα στην φτώχεια και στην ταλαιπωρία, σε περιοχή σχεδόν άδεια και έρημη. Εμείς σαν παιδιά τα μόνα γλυκά που είχαμε ήταν μια βρεγμένη φέτα ψωμιού, με λίγη ζάχαρη και χαρούπια σαν σοκολάτα!

Μεγάλωσα και θυμούμαι τον εαυτό μου, πρώτα να κολυμπά και μετά να περπατά, αφού μεγάλωσα δίπλα στην θάλασσα στην Κιτροπλατεία.

Οι παρέες μου ήταν τόσο παιδιά γειτόνων, ψαράδων, λιμενεργατών κ.λπ., όσο και αστών και επηρεαζόμενοι από όλους αυτούς.

Στα μέσα περίπου της δεκαετίας του '50, άρχισε να έρχεται η Αμερικάνικη βοήθεια και την αποθήκευσαν δίπλα σπίτι μας, όπου πηγαίναμε και βλέπαμε αυτά που μας έστελναν οι Αμερικάνοι και βλέπαμε κάτι τεράστια παπούτσια, κάτι παλιά γούνινα παλτά και πολλές άλλες βλακείες. Παράλληλα όμως στο σχολείο, άρχισαν να μας μοιράζουν συσσίτιο, με γάλα σκόνη (αίσχος) και ένα ωραίο κίτρινο τυρί κάθε πρωί.

Παππούδες και γιαγιάδες δεν πρόλαβα να γνωρίσω. Οι παππούδες μου κατά κάποιο τρόπο αυτοκτόνησαν, ο μεν Γιάννης (του πατέρα μου) γιατί αφού του κατακλέψαν το μεγάλο εμπορικό του, κατέπεσε στην φτώχεια και δεν το άντεξε και έτσι ο πατέρας μου δεν πρόλαβε να σπουδάσει, όμως όταν διορίστηκε στη Νομαρχία Λασιθίου, στην Δ/νση Τεχνικών Υπηρεσιών, ξεχώρισε για το ταλέντο και την εξυπνάδα, αλλά και τον χαρακτήρα του. Ο άλλος μου παππούς Σταύρος (της μάνας μου), μετά το τρομερό γεγονός του θανάτου της 19χρονης γυναίκας του, στην γέννηση του αδελφού της μάνας μου, τα έπαιξε κυριολεκτικά και σε λίγα χρόνια δεν άντεξε (40 χρόνων).

Η μάνα μου (ορφανή από δύο χρόνων) και ο πατέρας μου, σύμφωνα με τα απομνημονεύματά της, γνωρίστηκαν στην φυλακή στη Νεάπολη, το 1945, που τους είχαν κλείσει οι Γερμανοί για να τους εκτελέσουν, γιατί ήταν μέλη του ΕΑΜ και τους είχαν προδώσει κάποιοι «κολλητοί» τους, όμως την παραμονή της εκτέλεσης, ήλθε ξαφνικά το τηλεγράφημα στους Γερμανούς, για την λήξη του πολέμου!

Έτσι γνωρίστηκαν πιο πολύ, παντρεύτηκαν μετά, με παιδιά τον Γιάννη (1947) και εμένα (1950).

Το 1995 τους απονεμήθηκαν αναμνηστικά μετάλλια Εθνικής Αντίστασης 1941-1945.

Μεγάλωσα στον Άγιο με συμμετοχή στους Προσκόπους και κυρίως κάθε χρόνο στους Κολυμβητικούς αγώνες Παγκρήτιους, με παρέες και τραγούδια Χατζηδάκη, Θεοδωράκη και Λαϊκά, μάλιστα επειδή ήμασταν οι μόνοι με πικάπ, ήμασταν και οι μόνοι με πάρτι, απογευματινά εννοείται, με μεγάλες συμμετοχές. Την αργία του τριημέρου της δολοφονίας του J. Kennedy το 1963, την περάσαμε μέσα σε βάρκες, σε παραλίες, με τραγούδια κ.λπ., αφού δεν είχαμε και τόση ιδέα τι σήμαινε αυτό σε Παγκόσμιο επίπεδο.

A2. Σχολική περίοδος στη Χούντα

Στο Γυμνάσιο ήμασταν με πληλίκια στον Άγιο, όχι όμως και στην Αθήνα, που πήγα μετά, αφού είχαν πια καταργηθεί.

Το 1964 μετά την Γ' Γυμνασίου, μετακομίσαμε στην Αθήνα όπως δηλ. ήταν και η τάση της εποχής, αρχικά στον Πειραιά, μετά από μετάθεση των γονέων μου, με σκοπό τις σπουδές μας, και τότε άλλαξε εντελώς η ζωή μου. Συνέχισα στο Ζ' Γυμνάσιο Παγκρατίου, με παρέες με παιδιά αστικών και μεγαλοαστικών οικογενειών, αλλά και απλών ανθρώπων.

Στο Γυμνάσιο ήμουν κάπως μέτριος μαθητής, γιατί δεν σκιζόμουν και πολύ στο διάβασμα, ξεκίνησα Φροντιστήρια και σ' αυτό που πήγαινα, ο μόνος που δεν πέρασε στις εισαγωγικές ήμουν εγώ, αφού κάθε Σ-Κ σε πάρτι συνέχεια, κ.λπ.

Όταν ήμουν 15 – 16 χρόνων, ασχολήθηκα με το ραδιόφωνο και έφτιαξα ένα δικό μου ραδιοφωνικό σταθμό, τον Batman, πειρατικό, με αγορά οργάνων από το Μοναστηράκι, και κάθε απόγευμα έκανα εκπομπή μέσα από την ντουλάπα που τον είχα χώσει και με την βοήθεια της κεραίας, δηλαδή ενός συρματόσχοινου, από τον φωταγωγό στην ταράτσα της πολυκατοικίας.

Είχα μεγάλη ανταπόκριση με τηλέφωνα και αφιερώσεις, αφού είχα σύγχρονα 45αρια από την Ιταλία, από φίλο. Όμως μόλις πλάκωσε η Χούντα, αναγκάστηκα να τον κλείσω, γιατί έμαχναν στις γειτονίες για να συλλάβουν όποιον είχε πειρατικό σταθμό.

Στην κολύμβηση εξακολουθούσα να προπονούμαι, αλλά συγχρόνως και σε άλλα αγωνίσματα, στίβου, κ.λπ.

Το 1965 και 1966, συμμετείχα στις διαδηλώσεις στο κέντρο στην Αθήνα, όσο μπορούσα πιο συχνά και μάλιστα βρισκόμουν κάτω από το μπαλκόνι, που ο Γ. Παπανδρέου έκανε τις ιστορικές ομιλίες του.

Στις διαδηλώσεις αυτές, είχα πάντα μέσα μου ότι ήταν μια υποχρέωσή μου κατά κάποιον τρόπο, αφού εκτός από τις δημοκρατικές ιστορίες των γονιών μου, είχα και του υπόλοιπου σχεδόν συγγενολογιού μου, αφού η πρώτη μου ξαδέλφη (Ρένα Ρουσάκη) ήταν σύζυγος του Ηλία Κατριβάνου βουλευτή της Ένωσης Κέντρου με τον Γ. Παπανδρέου και ο αδελφός του ο Θόδωρος Κατριβάνος, ήταν γνωστό μεγάλο στέλεχος της Αριστεράς κα μάλιστα μετά τον Ηλιού ο πρόεδρος της ΕΔΑ.

Έτσι στο σπίτι μου πάντα επικρατούσε η λογική της Δημοκρατικής άποψης και του τρόπου επιβίωσης.

Το 1966 έγινε το ναυάγιο του «Ηράκλειο», πνίγηκαν τόσοι άνθρωποι και είχα πάθει κλονισμό αφού ένας φίλος μου, που δούλευε σαν ναύτης χάθηκε και αυτός.

Στις 21 Απρίλη 1967, το πρωινό ήταν συγκλονιστικό αφού με το που βγήκα στον δρόμο, δεν υπήρχε καθόλου κίνηση, δεν ξέραμε τι είχε συμβεί, βλέπαμε στρατιώτες και αστυνομικούς να τριγυρίζουν στους δρόμους στο Παγκράτι και το ραδιόφωνο (δεν υπήρχε τότε τηλεόραση) να παίζει συνέχεια εμβατήρια.

Όμως το ίδιο βράδυ με συνέλαβε η αστυνομία μαζί με δυο φίλους στην οδό Ευφρονίου (κοντά στο σπίτι μου) και μας πήγαν στο Αστυνομικό Τμήμα (I) Παγκρατίου και μας κράτησαν σχεδόν δυο μέρες, με ξύλο και σφαλιάρες, για να μας τιμωρήσουν επειδή κυκλοφορήσαμε στον δρόμο.

Δεν θα αμφισβητήσω, αλλά και προσωπικά δεν θα υποστηρίξω, αυτά που πριν κάποια χρόνια είχε σημειώσει ο γνωστός Περικλής Κοροβέσης, ότι δηλ. αυτοί που την πρώτη νύχτα της χούντας την πέρασαν φυλακισμένοι, αυτοί ήξεραν τι σημαίνει Χούντα ! Φυσικά αστειεύομαι όσον αφορά εμένα προσωπικά!

Όμως πράγματι κάπως μου έσπρωξε την αντιχουντική μου διάθεση, αφού δεν είχαμε ιδέα τι σημαίνει δικτατορία, παρά μόνο όσα είχαμε διαβάσει ή μάθει για άλλες χώρες, για Μεταξά, κ.λπ.

A3. Επιλογή κατεύθυνσης εισαγωγικών εξετάσεων - φροντιστήρια, ήταν η Σχολή Τοπογράφων ΕΜΠ τυχαία ή ευκταία κατάληξη

Πέρασε ο καιρός και το 1968 τέλειωσα το Γυμνάσιο, πήγα λοιπόν εκεί και είδα ότι πέρασα και τότε για πρώτη φορά τα έπαιξα κυριολεκτικά, αφού τότε συνειδητοποίησα ξαφνικά και τώρα τι; Τι θα κάνω; Πρέπει να σπουδάσω! Γύρισα σπίτι και έπεσα με τα μούτρα στο διάβασμα για να προλάβω τις εισαγωγικές, αρχές του Σεπτεμβρίου.

Ξεσκίστηκα με πάνω από 20 ώρες διάβασμα κάθε μέρα, ούτε έξοδο, ούτε παρέες, τίποτα.

Είχα αποφασίσει να δώσω Πολυτεχνείο γενικά, χωρίς ιδιαίτερη προτίμηση, γιατί έτσι ήθελα μια διαφοροποίηση από τους συμμαθητές μου, που είχαν διαλέξει άλλες σχολές και εγώ ήθελα να ξεχωρίσω, όχι όμως για να κάνω τον έξυπνο, αλλά γιατί κάπως είχα επηρεαστεί από τον πατέρα μου, δημόσιο υπάλληλο (εργοδηγό) στην Τεχνική Υπηρεσία στην Καρδίτσα, που τον είχαν αποσπάσει σαν τιμωρία για τα δημοκρατικά του πιστεύω, από τη Νομαρχία του Πειραιά, που ήταν τότε.

Έδωσα λοιπόν τις εξετάσεις και δεν πέρασα αφού δεν είχα προλάβει να τελειώσω όλη αυτή την τεράστια ύλη τόσων μαθημάτων, που απαιτούσε το Πολυτεχνείο.

Μόλις βγήκαν τ' αποτελέσματα τα αρνητικά για μένα, όμως θετικά για πολλούς συμμαθητές μου και κυρίως γι' αυτούς του φροντιστηρίου (μόνο εγώ δεν πέρασα), αποφάσισα ότι τώρα θα ξεσκίσω τα μαθήματα και άρχισα αμέσως το διάβασμα και καινούργιο φροντιστήριο (Αττικόν), στο οποίο σταδιακά άρχισα να ανεβαίνω και σε λίγο καιρό κάποιοι καθηγητές μου έδιναν την εντύπωση ότι μ' εκτιμούσαν πολύ.

Εκείνο τον καιρό δεχόμουν πιέσεις οικογενειακές (ξαδέλφια γιατρούς, κ.λπ.) για να πάω στην Ιατρική. Όμως αυτό το απέρριπτα αμέσως γιατί ήθελα την κορυφή των σπουδών τότε, που ήταν το Πολυτεχνείο και τότε για την Ιατρική έπρεπε να δώσεις μόνο τέσσερα (4) μαθήματα και όχι τα επτά (7) που δίναμε για το Πολυτεχνείο και κυρίως ούτε την μισή από την εξεταστέα ύλη, συν ότι όλους όσους ήξερα ή σχεδόν όλους, που ήθελαν Ιατρική ήταν από τους τελευταίους στο Γυμνάσιο. Προς θεού δεν θέλω να θίξω το ιατρικό επάγγελμα, όμως στο μυαλό μου, αυτές οι διαστρεβλώσεις έχουν επικρατήσει, άσχετο αν η ζωή τα έφερε αλλιώς...

Έτσι λοιπόν συνέχισα τα διαβάσματα και την προετοιμασία για το Πολυτεχνείο και στο φροντιστήριο σε κάποια μαθήματα, όπως ότι στην Γεωμετρία, δεν είχα κανέναν αντίπαλο (υπερβάλλω λίγο, αλλά τι κέρδισα με την ταπεινοφροσύνη μου μια ζωή;).

Για τις σχολές του Πολυτεχνείου είχα αποκλειστική επιθυμία την σχολή των Αρχιτεκτόνων, ίσως επειδή από μικρός ήμουν κάπως κολλημένος με την ζωγραφική, ζωγράφιζα από πολύ μικρός, κι έτσι άρχισα μαθήματα ζωγραφικής με δάσκαλο τον Γιώργο Βογιατζή (αδελφό του ηθοποιού Γ. Βογιατζή), δηλαδή για ελεύθερο σχέδιο, όπως ήταν τότε.

Σε λίγο καιρό, είχα ξεπεράσει τα σχέδια που συνηθίζονταν για την Αρχιτεκτονική και ο δάσκαλος μ' έβαζε πια στους υποψήφιους των Καλών Τεχνών και σε λίγο καιρό ακόμη πιο πάνω, σε αυτούς που ήταν ήδη στην Καλών Τεχνών και απλά ήθελαν ενίσχυση ή κάποια υποστήριξη και μάλιστα έπαιρνε τα σχέδια μου, τα έβαζε μπροστά τους και τους έλεγε : «να έτσι θα τα κάνετε»! (δεν τα ξέχασα αυτά).

Ξεκίνησαν οι εισαγωγικές (Σεπτέμβριος 1969), με πρώτο μάθημα τη Γεωμετρία μου, που πήγαινα για 20 και έκπληκτος διαπίστωνα ότι το πρόβλημα (οι εξετάσεις είχαν τρεις τομείς, τον θεωρητικό, τον κάπως πιο απλό προβληματισμό και αυτόν του προβλήματος με την μεγαλύτερη δυσκολία και βαθμολογία), αφορούσε μια πολύ δύσκολη άσκηση που πριν χρόνια κάποιος καθηγητής μας την παρουσίασε απλά σαν θέμα ενημέρωσης, «γιατί είναι τόσο δύσκολη που αποκλείεται να σας την βάλουν, αν όμως την βάλουν, τότε πολύ γενικά θα κάνετε αυτά και αυτά, χωρίς δηλ. επίλυση».

Άρχισα λοιπόν αμέσως κατ' ευθείαν μόνο στο μεγάλο αυτό πρόβλημα να προσπαθήσω να το λύσω, δύσκολο πολύ, πέρασε η ώρα χωρίς να το καταλάβω και όταν το κατάλαβα και άρχισα τα άλλα, τα πολύ εύκολα για μένα, δεν πρόλαβα σχεδόν τίποτα.

Το αποτέλεσμα; Βγήκε αργότερα, πήρα βαθμό 1 (μονάδα) αντί για 20 που είχα δεδομένο!

Τότε τα έπαιξα, βγήκα έξω και ήμουν τόσο απογοητευμένος, που γύρισα στο σπίτι και είπα στον πατέρα μου, ότι δεν πρόκειται να μπω στο Πολυτεχνείο, αφού σ' αυτό που είχα σίγουρο δεν έγραφα τίποτα, γι' αυτό ξεκίνα την διαδικασία να μου βγάλεις διαβατήριο, γιατί αμέσως μετά τις εξετάσεις θα πάω στην Ιταλία να σπουδάσω!

Τότε ήταν κάτι συνηθισμένο, όσοι δεν πέρναγαν στις εισαγωγικές να πηγαίνουν στο εξωτερικό για σπουδές και κυρίως στην Ιταλία, και ήξερα πάρα πολλούς που ήδη είχαν πάει.

Έτσι λοιπόν συνέχισα να δίνω εξετάσεις στα υπόλοιπα μαθήματα, αλλά από το άγχος μου, ούτε ρώταγα, ούτε ήξερα τι είχαν γράψει οι άλλοι, απλά σκεφτόμουνα ότι εγώ καλά τα έγραφα.

Όταν τέλειωσαν τα μαθήματα, ήλθε η ώρα για το τελευταίο, το ελεύθερο σχέδιο.

Πήγα να δώσω εξετάσεις, σχεδίασα τάκα-τάκα μια καρέκλα που μας έβαλαν (σχέδιο της πλάκας για μένα) και βιαζόμουν να τελειώσω, γιατί το ίδιο απόγευμα, δηλ. σε λίγες ώρες, έφευγα για Ιταλία.

Από την βιασύνη μου λοιπόν και το άγχος μου, τι έκανα?

Απλά ξέχασα να γράψω το όνομα μου πάνω στο σχέδιο!

Το όνομα το γράφαμε ψηλά στην άκρη και μετά το καλύπταμε με ένα κομμάτι μπλε χαρτί. Το χαρτί λοιπόν το κόλλησα, αλλά χωρίς να έχω γράψει το όνομα μου, όπως αποδείχτηκε όταν βγήκαν τ' αποτελέσματα και πήρα τις βαθμολογίες, δεν είχα καθόλου βαθμό στο σχέδιο, και μου το επιβεβαίωσαν από το Υπουργείο που ρώτησα.

Έτσι δεν πέρασα στην Αρχιτεκτονική, που ήταν ο πρώτος μου στόχος.

Επόμενες επιλογές ήταν σχεδόν σε τυχαία σειρά, αφού ήμουν σίγουρος για την Αρχιτεκτονική, με προτεραιότητα όμως τις σχολές του ΕΜΠ!

Οπότε σύμφωνα πια με την βαθμολογία μου, πέρασα στους Τοπογράφους του ΕΜΠ και μάλιστα με υποτροφία, σε μια σχολή για την οποία δεν είχα καμία ιδέα του τι σπουδάξεις, τι κάνεις μετά, κ.λπ.

Όμως το βασικό ήταν ότι θα σπούδαζα Μηχανικός και μάλιστα στο ΕΜΠ και αυτό από μόνο του ήταν πολύ σπουδαίο για μένα και επίσης ότι θα έμενα στο σπίτι μου, χωρίς να αναγκαστώ να μετακομίσω, να νοικιάσω σπίτι, κ.λπ.

Θα ήθελα να κάνω και κάποια αναφορά στο τι έκανα στην Ιταλία, πώς έφτασα εκεί, πού πήγα, τι σπούδαζα εκεί, κ.λπ. Κυρίως μετά που βγήκαν τ' αποτελέσματα, τέλη Οκτωβρίου, πως πέρασα (ήμουν ο μοναδικός από τους 250 Έλληνες στην Περούτζια!), και με τι περιπέτεια κατάφερα και γύρισα πίσω στην Ελλάδα της Χούντας.

Αυτά σε άλλη παράγραφο.

B. Αναμνήσεις από την περίοδο έως τα γεγονότα του Πολυτεχνείου

B1. Εγγραφή στη Σχολή Αγρονόμων και Τοπογράφων του ΕΜΠ και αμέσως οι πρώτες γνωριμίες με τους νέους συμφοιτητές, αλλά και με άλλους από τον Άγιο Νικόλαο, από τα φροντιστήρια κ.λπ., όμως επικεντρώθηκα σ' αυτούς της σχολής

Για πρώτη γνωριμία, αρχίσαμε κάποια πρωινά, ελεύθερα από μαθήματα να πηγαίνουμε δίπλα στο Λόφο του Στρέφη και να ρωτά ο ένας τον άλλο από πού κατάγεται, τι κάνει άλλο εκτός από μάθημα, για χόμπι, για εμπειρίες, για ποδοσφαιρικές ομάδες, κ.λπ. Προσωπικά είχα διαβάσει πολύ μεγάλο κεφάλαιο από την Παγκόσμια Λογοτεχνία, θεώρησα λοιπόν ότι έπρεπε να προχωρήσω και σε άλλους τομείς τέχνης, όπως την Κλασική Μουσική, όμως σε αντίστοιχες ερωτήσεις μου, δεν έπαιρνα καμία απάντηση, όχι βέβαια ότι και εγώ ήξερα περισσότερα, απλά θεώρησα αυτό το θέμα σαν πολιτισμό, σαν ευαισθησία, σαν άλλο είδος ζωής.

Πρώτη φορά που μπήκαμε στο Αμφιθέατρο, ήταν εκεί ο καθηγητής Χημείας Παύλος Σακελλαρίδης, πολύ γνωστός για τα μαθήματά του στην Χημεία. Μόλις μπήκε μέσα, μας συγχάρηκε για την επιτυχία μας, που μπήκαμε στο ΕΜΠ και όπως είπε «το μυαλό το δικό σας ξεχωρίζει από αυτό των άλλων πανεπιστημίων κ.λπ., το δικό σας είναι τετράγωνο».

Χαμογελάσαμε λιγάκι και έτσι αρχίσαμε την παρακολούθηση των μαθημάτων, που για όλες τις σχολές, τον πρώτο καιρό, γίνονταν στο Αμφιθέατρο του νέου κτιρίου του ΕΜΠ. Σε λίγο τα μαθήματα άρχισαν να πυκνώνουν κι έτσι ο χρόνος ο ελεύθερος μειώθηκε πάρα πολύ, οπότε συνήθως δεν προλαβαίναμε να πηγαίνουμε το μεσημέρι στο σπίτι μας ή στον χώρο του ο καθένας.

Έτσι για μεσημεριανό, τρώγαμε στο εστιατόριο του ΕΜΠ, στον τελευταίο όροφο, με κάποια κουπόνια, που κάλυπταν μια στοιχειώδη θρέψη. Κάποιες φορές τα βράδια, μετά από τα μαθήματα, είχαμε και κάποια έξοδο, στα κοντινά του ΕΜΠ φαγάδικα της εποχής, που ήταν ταπεινά, απλά και κυρίως οικονομικά.

B2. Έμφαση στα μαθήματα της Σχολής μας, κυρίως μετά το Β' έτος, αφού στο Α' έτος τα μαθήματα ήταν σχεδόν κοινά για όλες σχεδόν τις σχολές.

Μετά το τραγικό γεγονός, που μου συνέβη όπως προανέφερα με την χειρουργική επέμβαση και την θωρακοτομή μου (Νοέμβριος 1970), ξεκίνησα πάλι κανονικά την παρακολούθηση των μαθημάτων, μετά τα Χριστούγεννα. Στο Α' έτος γνωριστήκαμε και με τον καθηγητή Κωνσταντινίδη, που έκανε τα τελευταία του μαθήματα στην Γενική Αρχιτεκτονική, πριν βγει στην σύνταξη.

Επίσης και με τον καθηγητή Βασιλείου, φοβερό μαθηματικό και πολύ δύσκολο κανείς να περάσει το μάθημα του. Αυτός λοιπόν στο τελευταίο έτος που δίδασκε, αφού θα έβγαινε στην σύνταξη, όταν δώσαμε τις πρώτες εξετάσεις στα Ανώτερα Μαθηματικά, την περίοδο του Φεβρουαρίου του Α' έτους (1970) και φοβόμαστε όλοι για το αν θα μας περάσει, αυτός τι έκανε; Έβαλε σ' όλους μας βαθμούς από 8,50 έως 9,50 πράγμα απίθανο!

Έρχεται λοιπόν νέος καθηγητής να τον αντικαταστήσει, από Πολυτεχνείο της Γερμανίας, δίνουμε εξετάσεις το καλοκαίρι και παίρνουμε όλοι βαθμούς από 0,5 έως 1,0 οπότε το άθροισμα προόδου-Ιουνίου ήταν μικρότερο του 10, άρα μας απόρριψε όλους! Έτσι μείναμε μετεξεταστέοι για τον Σεπτέμβριο.

Έτσι όλο το καλοκαίρι, εκτός από την συμμετοχή μου στους Κολυμβητικούς Αγώνες στην Κρήτη, το αφιέρωσα στο διάβασμα των Ανώτερων Μαθηματικών, που ευτυχώς το πέρασα.

Επίσης πολλοί είχαν μείνει μετεξεταστέοι, στο μάθημα της Προοπτικής, γιατί ήταν λίγο «σαλεμένος» ο καθηγητής ο κ. Λαδόπουλος.

Εκείνο λοιπόν το καλοκαίρι του Α' έτους (1970), ήταν και το μοναδικό όλων των χρόνων μου στην Σχολή, που έμεινα μετεξεταστέος, όλα τα υπόλοιπα μαθήματα, τα πέρανα από τον Ιούνιο, οπότε ήμουν ελεύθερος να ζήσω την ζωή μου, από Ιούνιο μέχρι Οκτώβριο, και

πέρανα μια χαρά τα καλοκαίρια, με παρέες, εκδρομές, κ.λπ. Λίγο - λίγο όμως τα πράγματα άρχισαν να αλλάζουν.

Ένας από τους καθηγητές, που μου έκανε μεγάλη εντύπωση και νομίζω ότι με επηρέασε στο να προχωρήσω αργότερα, μετά τους Τοπογράφους στους Πολιτικούς Μηχανικούς, ήταν ο Θεοδόσης Τάσιος, που πριν μετακομίσει στους Πολιτικούς, έκανε στους Τοπογράφους μαθήματα Στατικής και Σκυροδέματος.

Κάτι άλλο που ξεκίνησα, μόλις μπήκα στο Πολυτεχνείο, ήταν η συμμετοχή μου στους φοιτητικούς κολυμβητικούς αγώνες, όπου συνάντησα αρκετούς φοιτητές από άλλα Πανεπιστήμια που τους ήξερα από προηγούμενους αγώνες.

Ωστόσο είχαμε πια μεγαλώσει και με την σχετική ωρίμανσή μας, προσπαθούσαμε να βιώσουμε μια στοιχειώδη ελευθερία μέσα στην καταπίεση της Χούντας.

Ήδη η Χούντα είχε απαγορεύσει να έρχονται στην Ελλάδα, τουρίστες με μακριά μαλλιά, με ρούχα παράξενα, κ.λπ. (οι Χίπηδες της εποχής), έτσι εμείς όταν περπατούσαμε στον δρόμο, Σύνταγμα, κ.λπ., με μαλλιά πια αρκετά μακριά, ρούχα λίγο τζιν, κ.λπ., οι μπάτσοι μας σταματούσαν και ζητούσαν τις ταυτότητές μας. Ευτυχώς που πάντα την κρατούσα, αλλιώς αλλού θα την έβγαζα.

Αρχίσαμε, εκτός από τις προσωπικές μας κουβέντες με κάποιους από τους συμφοιτητές, δηλαδή κάποιους που τους είχαμε εμπιστοσύνη, να μιλούμε για παγκόσμια γεγονότα, που επηρέαζαν τα φοιτητικά μας χρόνια. Έτσι προσπαθούσαμε να μάθουμε και να καταλάβουμε, αφού επίσημα η Χούντα δεν το επέτρεπε, τι συνέβαινε στην Αμερική με τις διαδηλώσεις και αντιδράσεις για τον πόλεμο στο Βιετνάμ, τι στο Παρίσι με τον Μάη του '68, τι γινόταν στην Ταϊλάνδη με μια πολύ έντονη φοιτητική διαμαρτυρία.

Τα γεγονότα του Βιετνάμ, τα θεωρούσαμε πολύ σπουδαία και απ' όλα όσα μαθαίναμε, και εγώ προσωπικά από τους Αμερικάνους στην Περούτζια στην Ιταλία, έτσι είχαμε αρχίσει τον Αντιαμερικανισμό, που μεγάλωνε και απ' αυτά που μαθαίναμε από τους Αμερικάνους που είχαν επιστρέψει από το Βιετνάμ και είχαν εγκατασταθεί στην Γλυφάδα, κ.λπ.

Παράλληλα, είχαν αρχίσει να προβάλλονται και κάποιες επαναστατικές για την εποχή ταινίες, όπως «φράουλες και αίμα». Επίσης και κάποια Ρωσικά, ο «Ιβάν ο Τρομερός», από τα πολύ αγαπημένα μου, κ.λπ.

Επίσης η επαφή με την ελληνική μουσική, με το νέο κύμα και κυρίως με Θεοδωράκη, κρυφά πάντα και πολύ προσεκτικά μην ακουστούμε παραέξω, όλα αυτά τα «αρνητικά» και αντιχουντικά μας, άρχισαν σιγά-σιγά να εκφράζονται πιο έντονα, πάντα όμως με πολύ προσοχή.

Στο σπίτι μας, στην οικογένειά μου, μιλούσαμε λίγο και προσεκτικά, αφού ήδη τον πατέρα μου τον ξαπόστειλαν στη Νομαρχία Καρδίτσας, κάτι σαν τιμωρία για αυτόν και όλο μας το σόι, αφού κάμποσους συγγενείς, τους είχαν κι αυτούς ξαποστείλει και τον αδελφό μου που ήταν πλοίαρχος, στην θητεία του τον είχαν μούτσο σε πολεμικό πλοίο.

Έτσι κι εγώ, δεν ανοιγόμουνα στην οικογένειά μου, το τι κάναμε στο Πολυτεχνείο, τι θέλαμε, τι σκοπούς είχαμε, κ.λπ., δηλαδή δεν είχαν καμιά ιδέα από μένα.

Ένας από τους σκοπούς μας, εκτός από το να θέλουμε την αναβάθμιση της Σχολής μας, από 4ετή σε 5ετή, με συνεχείς επαφές με άλλους έμπειρους και εργαζόμενους πια συναδέλφους μας (π.χ. Ρόκος), ήταν να προχωρήσουμε στο να εκφραζόμαστε κάπως πιο ελεύθερα μέσω εκλογών στους Φοιτητικούς Συλλόγους, γιατί η Χουντική ΕΦΕΕ ήταν εντελώς άχρηστη, αλλά κυρίως

μη τυχόν και μπορέσουμε σαν φοιτητές να έχουμε μια πιο αξιοπρεπή και δημοκρατική αντιμετώπιση στις Σχολές μας, αλλά και στην ζωή μας.

Οι συζητήσεις για αυτό το θέμα, που αποδείχτηκε πολύ μεγάλο και σπουδαίο, άρχισαν σιγά - σιγά σε όλες τις σχολές όχι μόνο του Πολυτεχνείου αλλά και όλων των Πανεπιστημίων. Αυτές ήταν συζητήσεις διακριτικές, πολύ προσεκτικές και άφηναν πολλά ερωτήματα, πώς θα μπορούσαν και πότε να γίνουν οι φοιτητικές εκλογές, αφού οι νόμοι της Χούντας δεν επέτρεπαν τέτοια γεγονότα.

Η μόνη περίπτωση ήταν να γίνει νομική παρέμβαση στο Πρωτοδικείο που θα διόριζε νέα διοίκηση στον φοιτητικό μας σύλλογο, ώστε να δοθεί η δυνατότητα της αλλαγής, εφόσον φυσικά η παρέμβαση θα ήταν επαρκώς τεκμηριωμένη και εφόσον θα γινόταν αποδεκτή από το δικαστήριο που θα την έκρινε στο πλαίσιο των Χουντικών νόμων.

Αυτό σήμαινε ότι θα έπρεπε να παραβρεθεί και κάποιος φοιτητής σαν μάρτυρας υποστήριξης της παρέμβασης.

Η ανάληψη όμως αυτής της ευθύνης ήταν τέτοιου μεγέθους, που καθυστέρουσε η διαδικασία γιατί δεν υπήρχαν κάποιοι που θα αναλάμβαναν, όπως τουλάχιστον εγώ άκουγα.

Τότε λοιπόν έγινε το salto mortale, που ήταν η αρχή της μεγάλης αλλαγής με πρωταγωνιστή τον συμφοιτητή μας τον Γιάννη Νισταζάκη, που ανέλαβε την ευθύνη να πάει στο δικαστήριο, με δικηγόρο τον Αντώνη Βγόντζα, που έκανε την πρακτική του στον πατέρα του Γιάννη Αλαβάνου, τέως Βουλευτή της Ένωσης Κέντρου.

Αυτό λοιπόν για μένα, ήταν που καθόρισε τα μετέπειτα γεγονότα, μέχρι το Πολυτεχνείο και την πτώση της Χούντας (1974) και έτσι για πάντα στο μυαλό μου έχει μείνει σαν καθοριστική η κίνηση αυτή, του Γιάννη.

Αυτό έγινε τον Μάρτη του 1972 (στο Γ' έτος μας), όμως ωστόσο και δραστηριότητες πιο ξεσηκωτικές, όπως π.χ. ένα πρωί πηγαίνοντας στο νέο χώρο του Πολυτεχνείου, στους Ζωγράφου, είδα παντού απλωμένα και διασκορπισμένα κομματάκια χαρτιού, με αντιχουντικά συνθήματα, με υπογραφή Ρήγας Φεραίος.

Προσωπικά δεν είχα ενταχθεί σε πολιτικές συναρμογές, που έτσι κι αλλιώς ήταν παράνομες και κρυφές, όμως παρ' όλο που μου πέταγαν σπόντες, δεν αποφάσισα ποτέ να ενταχθώ σε κάποια από αυτές, γιατί κυρίως αυτό που μ' ενδιέφερε παράλληλα φυσικά με την ελευθερία και την δημοκρατία, ήταν οι σπουδές και η αναβάθμιση της Σχολής μας και γενικά του ΕΜΠ.

Συγχρόνως όμως είχαν αρχίσει και πιο έντονες εκδηλώσεις, δήθεν μόνο καλλιτεχνικές, όπως π.χ. του Συλλόγου Κρητών Φοιτητών, στην οδό Πρατίνου στο Παγκράτι, (Χειμώνας 1972), που έκανε συναυλίες με τον Νίκο Ξυλούρη.

Λίγο αργότερα, Μάης 1972, οργανώθηκε και μια μεγάλη συναυλία στο γήπεδο του Σπόρτιγκ στα Πατήσια με το Νίκο Ξυλούρη, που προσπάθησα να μπω, αλλά το γήπεδο είχε γεμίσει από μπάτσους και δεν μας άφηναν. Απ' έξω όμως είχαμε μαζευτεί πάρα πολλοί και όταν τέλειωσε η συναυλία με το ριζίτικο «πότε θα κάνει ξαστεριά», έγινε ο χαμός, ξεσηκωθήκαμε όλοι, βγήκαμε στην Πατησίων και αρχίσαμε πορεία έντονη με τραγούδια και συνθήματα κατά της Χούντας. Σε λίγο όμως, πριν την Κολιάτσου, μας όρμησαν οι μπάτσοι, με τα γνωστά, ξύλο, συλλήψεις, κ.λπ. Χώθηκα μέσα σε μια καφετέρια, έκατσα κάτω και έκανα τον πελάτη, κι έτσι την γλύτωσα. Μετά από ώρες, βγήκα έξω και πήγα σπίτι μου στο Παγκράτι με τα πόδια, γιατί δεν υπήρχε συγκοινωνία.

Ήδη λοιπόν από συζητήσεις και απόψεις, που άρχισαν πλέον να είναι αρκετά πιο φανερές εναντίον της Χούντας, τελειώνοντας το σπουδαστικό έτος, Ιούνιος 1972, είχε επικρατήσει η

βεβαιότητα, ότι πράγματι με την αρχή του νέου σχολικού έτους, θα μπαίναμε και στη διαδικασία των Φοιτητικών Εκλογών.

Αρχίσαμε να κάνουμε προσωπικές κουβέντες με φίλους, με συμφοιτητές, να καταθέτουμε απόψεις και κυρίως να ενισχύουμε το νέο ρεύμα, που άρχισε να απλώνεται σ' όλες τις σχολές, συγκεκριμένα του ΕΜΠ.

Δώσαμε λοιπόν τις εξετάσεις μας, τον Ιούνιο 1972, προσωπικά τις πέρασα όλες, αλλά μετά όλοι ξεκινήσαμε να κάνουμε πρακτική εξάσκηση των τοπογραφικών εργασιών, με ομάδα που επιλέξαμε, με εμένα, τον Γ. Νισταζάκη, τον Μίμη Αδρουλάκη, τον Σπύρο στην περιοχή της Νέας Μάκρης, για δυο βδομάδες περίπου.

Μετά κατέβηκα στη Κρήτη, έκανα πάλι τους Κολυμβητικούς αγώνες μου, πέρασε το καλοκαίρι και αρχίσαμε κανονικά τη νέα σχολική σαιζόν.

Όμως τώρα πια τα πράγματα είχαν αλλάξει κι έτσι αρχίσαμε να κάνουμε συνελεύσεις στη σχολή μας, με δικαιολογία και στόχο εμφανώς την πρόοδο της σχολής μας, όμως στην πραγματικότητα, στον αέρα επικρατούσε ένα κλίμα για αλλαγή και ελευθερία για μας τους Φοιτητές.

Στις συνελεύσεις αυτές συμμετείχαμε κυρίως εμείς του Δ' έτους και κάποιοι από τους νεότερους κι έτσι ήμασταν σχεδόν πάντα οι ίδιοι εκεί μέσα, αφού δεν υπήρχαν και παλαιότεροι φοιτητές από προηγούμενες χρονιές.

Συνήθως εγώ καθόμουνα στις πίσω θέσεις, όπως τυχαία είχα κάτσει από την πρώτη φορά, κι έτσι έβλεπα όλους τους συμμετέχοντες, όπως κάποιους συμφοιτητές στρατιωτικούς, τους φανερά χουντικούς, κ.λπ.

Στις συνελεύσεις αυτές, σιγά - σιγά το κλίμα γινόταν πιο έντονο και αγωνιστικό, αντιλήφθηκα λοιπόν από τις συμπεριφορές, ότι η αλλαγή αυτή σήμαινε και κίνδυνο για όλους μας, κάτι που αποδείχτηκε αργότερα με τις συλλήψεις, τις στρατεύσεις, κ.λπ. και άρχισα και εγώ να είμαι πιο προσεκτικός και φειδωλός.

Το «Πατρίς, Θρησκεία, Οικογένεια» της Χούντας, που ποτέ δεν μας προσέγγισε, είχε ήδη αντικατασταθεί από το «Ψωμί, Παιδεία, Ελευθερία», όχι μόνο στο ΕΜΠ, αλλά σε όλες σχεδόν τις Σχολές της χώρας.

Σε μια απ' αυτές την Ανωτάτη Εμπορική (οδός Πατησίων), μετά από αντιδράσεις των φοιτητών, πήγαν οι μπάτσοι να επιβάλουν την τάξη και ένας απ' αυτούς τους φοιτητές ο Μπαλαούρας, εμφανίστηκε μετά κάποια στιγμή στην αυλή του ΕΜΠ και όλοι σοκαριστήκαμε από την εμφάνισή του, γιατί είχε πολλούς τραυματισμούς στο πρόσωπό του!

Αυτό το γεγονός και η συνέχειά του στη Σχολή αυτή, μας έβαλαν και εμάς σε πιο σοβαρές σκέψεις για τις αντιδράσεις μας.

Όμως εν τω μεταξύ είχαν προκηρυχτεί οι Φοιτητικές εκλογές για τις 20 Νοέμβρη 1972 και είμαστε όλοι πολύ απασχολημένοι και προβληματισμένοι για το πώς θα τις αντιμετωπίσαμε, αφού υπήρχαν οι πληροφορίες ότι η Χούντα δεν θα άφηνε να γίνουν ελεύθερες, αλλά ότι θα αλλοίωνε τ' αποτελέσματα, ώστε να βγουν Χουντικοί στα νέα Φοιτητικά συμβούλια.

Έτσι αρχίσαμε προσωπικές κουβέντες, για το πώς θα κάνουμε τις εκλογές, ποιοι θα μπορούσαν να είναι υποψήφιοι και φυσικά πώς θα μπορούσαμε να απομονώσουμε τους υποψήφιους χουντικούς.

Συνάδελφοι δραστήριοι και ενεργοί, όπως ο Γιάννης Νισταζάκης και ο Μίμης Ανδρουλάκης μου πρότειναν να κατέβω υποψήφιος και στην σχετική ερώτησή μου, γιατί όχι εσείς, μου απάντησαν ότι ήταν ήδη εκτεθειμένοι και καλύτερα θα ήταν να βρίσκονταν στο παρασκήνιο.

Συνεχίσαμε τις συμμαζώξεις κρυφές σε καφετέριες κ.λπ., όπως π.χ. με το Μάνο Ουρανό ένα απόγευμα, δίπλα στο Hotel Caravel σε ένα πατάρι και ξαφνικά συνειδητοποιήσαμε ότι πίσω μας ήταν κάποιοι με ξυρισμένο σβέρκο, σαν αυτούς που βλέπαμε καθημερινά γύρω από το ΕΜΠ, που ήταν αμίλητοι και τότε καταλάβαμε ότι είχαν ακούσει αυτά που είχαμε πει για τις εκλογές στη σχολή μας, αλλά και για την προσπάθεια αναβάθμισής της.

Όπως και άλλη φορά σε πατάρι πάντα, σε καφέ κοντά στο Πολυτεχνείο, πάλι κάποιους είχαμε κοντά μας.

B3. Φοιτητικές εκλογές 1972, Γενικές Συνελεύσεις και στις 26-10-1972 αποφασίστηκε ποιοι θα είναι στις εκλογές, ποιοι στην εφορευτική επιτροπή και άλλες απαραίτητες ενέργειες (προφύλαξη των ψηφοδελτίων μας, κ.λπ.).

Δώσαμε τα ονόματα των υποψηφίων για το 7μελές ΔΣ, όμως δεν καταφέραμε να έχουμε τουλάχιστον 7 αντιχουντικούς υποψηφίους. Είχαμε μόνο 5 και οι υπόλοιποι 2 και οι αναπληρωματικοί ήταν όλοι ή σχεδόν όλοι, έτσι νομίζαμε, χουντικοί, όπως και στην πράξη αποδείχτηκε για αρκετούς, αφού το να είσαι τότε αντιχουντικός ήσουν όχι μόνο δακτυλοδεικτούμενος, αλλά και ανά πάσα στιγμή έτοιμος για σύλληψη, με ό,τι αυτό σήμαινε.

Επίσης μας ήταν άγνωστο, αν καταφέρναμε να βγούμε στο ΔΣ, το τι μας περίμενε, τόσο στα μαθήματα της Σχολής, όσο και από την αντίδραση της Χούντας.

Εκλογές 20-11-1972, σ' όλες τις σχολές της χώρας, στην δική μας σχολή στον τελευταίο όροφο των Μηχανολόγων. Εφορευτική επιτροπή ήταν ο καθηγητής Γιάννης Αργυράκος, με εκπρόσωπο των φοιτητών τον Γιάννη Νισταζάκη και όπως μας είπε μετά ο Γιάννης, ήταν αυτοκόλλητος συνέχεια δίπλα του, για να ελέγχει και να προσέχει την κάθε κίνηση του καθηγητή.

Όταν βγήκαν τα αποτελέσματα, φάνηκε ξεκάθαρα, ότι εμείς οι 5 είχαμε βγει πρώτοι και ακολουθούσαν οι υπόλοιποι οι χουντικοί, όπως λέγαμε. Μάθαμε τότε ότι σ' όλη την Ελλάδα είχε γίνει νοθεία στις Φοιτητικές εκλογές και ότι στην μόνη σχολή, που έγιναν ελεύθερα ήταν η δική μας των Τοπογράφων ΕΜΠ, όπως και στην Σχολή των Χημικών Μηχανικών.

Από παντού ακούγαμε για παρεμβάσεις στις καταμετρήσεις των ψηφοδελτίων, για παραποιήσεις και αλλαγές στα όποια αποτελέσματα, κ.λπ.

Έτσι ήμασταν οι μόνοι με ελεύθερες εκλογές, σε όλη την Ελλάδα!

Το γιατί δεν το μάθαμε επίσημα ποτέ, μόνο υποθέσεις κάναμε, ότι π.χ. σαν Σχολή δεν μας είχαν και πολύ του «περιθωρίου» και της αντιχουντικής δράσης, ίσως επειδή έτσι είχαν καταλάβει από τις μυστικές παρακολουθήσεις μας, όπου εμείς τότε μιλούσαμε κυρίως για την ποιότητα και την αναβάθμιση της Σχολής μας.

Έτσι Νέο ΔΣ : Πρόεδρος Αλαβάνος Γιάννης, Αντιπρόεδρος Ποταμιάνος Μάκης, Γραμματέας Κατωπόδης Ηλίας, Ταμίας Καναβάκης Σταύρος, Μέλος Ρεβελάκης Νίκος (εμείς οι πέντε) και δύο άλλοι ως Μέλη.

Και κάποιες αντιγραφές από δημοσιευμένα κείμενα :

- Ιδιαίτερη ανάπτυξη του Φοιτητικού Κινήματος, είχε αρχίσει από τις αρχές του 1972, με την κίνηση για την αποκατάσταση του Φοιτητικού συνδικαλισμού. Έτσι στις συνελεύσεις των συλλόγων, που συγκαλούν το Γενάρη 1972 και κατοπινά, οι

διορισμένες τότε διοικήσεις τους, οι σπουδαστές αξιώνουν τη σύγκληση Γενικών Συνελεύσεων, που θα έπαιρναν μέτρα για διεξαγωγή νέων αρχαιρεσιών στους συλλόγους. Χρησιμοποιούν τη μέθοδο προσφυγών στα Πρωτοδικεία, με τις οποίες προσβάλλουν τη «νομιμότητα» των διορισμένων. Η Χούντα αναγκάζεται να κάνει την πρώτη υποχώρηση, δέχεται τη διεξαγωγή αρχαιρεσιών, προσπαθώντας να τις βάλει κάτω από τον έλεγχο της και τις ορίζει υποχρεωτικά το Νοέμβριο 1972. Κάνει δημαγωγία και παίρνει μέτρα εκφοβισμού, μεγάλων διωγμών, εφαρμόζει το μέτρο της επιστράτευσης. Με αυτές τις συνθήκες οι εκλογές είναι, βέβαια, παρωδία. Η μέρα διεξαγωγής των εκλογών θα μείνει στα χρονικά του Φοιτητικού Κινήματος σαν μέρα βίας και νοθείας, ξυλοδαρμών, συλλήψεων και άλλων εκτρόπων, των οποίων πρωταγωνιστές υπήρξαν ασφαλίτες, εσατζίδες, λοκατζίδες, εκοφίτες. Και παρ' όλα αυτά, υπήρξαν σχολές Τοπογράφων και Χημικών Μηχανικών του ΕΜΠ, όπου τελικά γίνεται δυνατόν να εκλεγούν γνήσιοι αντιπρόσωποι. Δικαιώνεται έτσι η γραμμική ενάντια στην αποχή και την παθητική στάση και αναβαίνει αμέσως το κίνημα για την καταγγελία των νόθων αποτελεσμάτων, το σταμάτημα των διώξεων, την κατάργηση των Ν.Δ.93/1969 και 180/1970. μεταπολίτευση, έκδοση ΚΕ του ΚΚΕ.

- Σύλλογος Κρητών Φοιτητών : ανακοίνωση για τον τρόπο διεξαγωγής των εκλογών στις 20/11/1972, ότι δεν θα διεξαχθούν με τρόπο αδιάβλητο, ούτε οι Εφορευτικές Επιτροπές θα είναι κοινής εμπιστοσύνης και ότι : «ο φοιτητής ασκεί τα δικαιώματά του για πρώτη φορά σαν ελεύθερος πολίτης και οι εντυπώσεις του πρέπει να είναι άριστες».
- Σύλλογος Εθνικοφρόνων Σπουδαστών ΕΜΠ : «Ο Αγών είναι ιδεολογικός, αυτοί είναι οι νεοαριστερίζοντες, ζηλωταί νέων Μαίων, που επιθυμούν την πόλωση. Απομονώστε τους. Συνιστούν αποχή, όμως αποχή σημαίνει αδυναμία, άρνηση, δειλία. Έλα να ψηφίσεις, σκέψου ώριμα, εθνικά και σου προτείνουμε τους υποψήφιους επτά (7) ανά Σχολή από :...» (ακολουθούν όλες οι Σχολές του ΕΜΠ).

B4. Συγκρότηση Επιτροπών

Σύμφωνα με το σχετικό έγγραφο (γνήσιο) του ΔΣ, επιτροπές για πενταετία σπουδών και επαγγελματική κατοχύρωση, για εκπαιδευτικά και σπουδαστικά θέματα, για πνευματικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις, για μελέτη και τροποποίηση του καταστατικού του ΔΣ, και για εκδρομή του Δ' έτους, του έτους μας.

Εκδηλώσεις και ενημέρωση των φοιτητών των άλλων ετών, απόσπασμα και από εισήγηση του τ. κοσμήτορα της Σχολής Σ. Κυδωνιάτη για τα δικαιώματα των Τοπογράφων Μηχανικών (1967), κάλεσμα για συμμετοχή των φοιτητών, κ.λπ.

Επίσης συγχρόνως συζητήσεις και συνεργασία με το άλλο, μοναδικό και αυτό, ελεύθερα εκλεγμένο ΔΣ των Χημικών Μηχανικών Του ΕΜΠ.

Σύλλογος Σπουδαστών Αγρονόμων Τοπογράφων Μηχανικών ΕΜΠ :

A. Αρχίζει μια σειρά εκδηλώσεων για ευρύτερη μόρφωση και καλλιέργεια, διαλύοντας μια μακροχρόνια σιωπή (πράγματι πριν από μας, καμία συμμετοχή από τους προηγούμενους των προηγούμενων χρόνων) με κοινή επιδίωξη την αναμόρφωση της Παιδείας.

B. Ενημέρωση των συναδέλφων για δυο καίρια θέματα, την πενταετία και την επαγγελματική θέση του Αγρονόμου Τοπογράφου Μηχανικού ζητώντας την συμμετοχή τους για την επίλυση

των προβλημάτων αυτών και να εγγραφούν στον Σύλλογο. Αναφέρεται απόσπασμα από την εισήγηση του τ. Κοσμήτορα της Σχολής Σ. Κυδωνιάτη προς την Πρυτανεία.

B5. Κινητοποιήσεις Τοπογράφων

Κηρύσσονται απεργίες των Υπομηχανικών Αθήνας και Θεσσαλονίκης (κράτησαν πάνω από μήνα), γίνονται απεργίες όλων των σχολών του ΕΜΠ, αλλά κυρίως των Τοπογράφων με πλήρη συμμετοχή, γιατί σαν κύριο αίτημα ήταν η πενταετία και η πρόοδος των σπουδών. Έτσι αρχίζουν απεργίες και αποχή από μαθήματα. Στις 15-12-1972 μάζεμα υπογραφών για συνέχιση της αποχής.

Στις 16-12-1972 η Πρυτανεία του ΕΜΠ, μας καλεί σε έγγραφη απολογία, όλο το ΔΣ, γιατί προτρέψαμε τους φοιτητές σε αποχή. Μαζευόμαστε τότε τα πέντε (5) μέλη του ΔΣ, στο δικηγορικό γραφείο του πατέρα του Γ. Αλαβάνου και αναλαμβάνει ο Α. Βγόντζας, που συνεργαζόταν μαζί του (όπως προανέφερα), να μας βοηθήσει συντάσσοντας την έγγραφη απάντησή μας, κοινή για όλους. Όμως εγώ δεν συμφωνούσα και πολύ για το ύφος του κειμένου, έτσι αποφάσισα και έγραψα την δική μου ατομική απολογία, που την κατέθεσα στις 19-12-1972.

Την επομένη με κάλεσαν να πάω στην Γενική Ασφάλεια, «δι' υπόθεσίν μου» και εκεί μέσα, ήταν όλοι οι γνωστοί Χουντικοί μπάτσοι (Κραββαρίτης, Μπάμπαλης, Μάλλιος, Πέτρου)...

Εντάξει δεν με βασάνισαν, όμως ξεκάθαρα με πίεσαν και μ' εκβίασαν, για το τι μέλλει γενέσθαι όχι μόνο των σπουδών και της ζωής μου, αλλά και της οικογένειάς μου.

Έτσι την επομένη 21-12-1972, αναγκάστηκα να υπογράψω την παραίτησή μου από το νεοεκλεγμένο ΔΣ της Σχολής μας, που όμως δεν την υπέβαλα, αφού ήταν σαν να μην μπορούσε να υποβληθεί ποτέ, ούτε να συζητηθεί, ούτε τίποτα, γιατί την ίδια μέρα έκλεισαν όλες οι σχολές του ΕΜΠ. Έκλεισαν και οι πύλες και μέσα κλειστήκαμε ελάχιστοι φοιτητές.

Ήλθε η αστυνομία και μας έβγαλε με τη βία και το ζόρι έξω, όμως την ίδια στιγμή η Πρυτανεία αποφάσισε να κλείσει το ΕΜΠ, με πρόφαση ότι πλησίαζαν ήδη τα Χριστούγεννα.

Εμείς σαν φοιτητές συνεχίσαμε τις συναντήσεις μεταξύ μας, τις συζητήσεις, αναλύσεις και για το τι σκεφτόμαστε για το τι θα επακολουθήσει, αφού σε όλες σχεδόν τις σχολές, σε όλη την χώρα, οι φοιτητές είχαν αρχίσει πια να ξεσηκώνονται παντού.

B6. Μετά τα Χριστούγεννα, τον Γενάρη του 1973, με το άνοιγμα των σχολών, η δική μας σχολή συνέχισε τις κινητοποιήσεις και μέσω Γενικών Συνελεύσεων και άρχισε μια σειρά επαφών με την διοίκηση του ΤΕΕ, για να μεταφέρουμε τις διαμαρτυρίες και τις αποφάσεις της σχολής μας

Παράλληλα ασκούσαν πιέσεις και γίνονταν συλλήψεις φοιτητών διαφόρων σχολών. Οι Γ.Σ. των σχολών του Πολυτεχνείου συνεχίζονταν. Στις 26-1-1973 συνέλαβαν το μέλος του Διοικητικού μας Συμβουλίου, τον Νίκο Ρεβελάκη, με τρόπο πολύ βάρβαρο και για τις επόμενες μέρες δεν ξέραμε τι είχε απογίνει. Θυμόμαστε βέβαια αυτά που μας έλεγε ότι τους πέταγε στις προηγούμενες συλλήψεις του «ο άντρας κάνει τη γενιά κι όχι η γενιά τον άντρα» και τόσα άλλα, όπως αποσπάσματα από τα Ριζίτικα, κ.λπ., κατά την διάρκεια των ανακρίσεων που του έκαναν τότε.

Πέρασαν αρκετές μέρες για να μάθουμε ότι ήταν ακόμη στην ασφάλεια, αλλά το κύριο που μάθαμε, ήταν ότι από τα πολλά και τρομερά βασανιστήρια, δεν ήταν πια και τόσο καλά στην υγεία του!

Αυτό επιβεβαιώθηκε αρκετά αργότερα, όταν κατέληξε σε ψυχιατρείο, γιατί τον αποτρέλαναν!

Σήμερα, μετά από τόσα χρόνια, ξέρουμε ότι επιβιώνει μόνος με την φροντίδα της αδελφής του, στα Χανιά, με σωρεία ψυχοφαρμάκων. Δυστυχώς!

Και από ό,τι ξέρω, κάποια χρόνια αργότερα, ο Μίμης Ανδρουλάκης, κατάφερε και τον διόρισε σε μια δημόσια υπηρεσία κι έτσι έχει σήμερα μια κανονική σύνταξη.

Υπάρχει και σχετική αναφορά στο Νίκο Ρεβελάκη, σε βιβλίο, που γράφηκε αργότερα σαν χρονικό, και που ο ίδιος μου το είχε στείλει από τα Χανιά, το «Η ιστορία του Νίκου» του Γιάννη Γεωργακάκη, για το φοιτητικό κίνημα '70-'74, εκδόσεις Δελφίνι.

Β7. Στις 14-2-1973, έγινε η πρώτη μεγάλη κατάληψη του ΕΜΠ, από φοιτητές πολλών σχολών της Αθήνας και αμέσως η βίαιη εκκένωση του χώρου από την αστυνομία, αλλά και η παραίτηση της Συγκλήτου του ΕΜΠ, σύλληψη και παραπομπή σε δίκη 11 φοιτητών, από μας του Ηλία Κατωπόδη, που έγινε στις 19-2-1973 και ευτυχώς όλοι αθωώθηκαν

Όπως τον Γενάρη, έτσι και τον Φλεβάρη 1973, συνεχίζονταν οι αποχές, οι συνελεύσεις και οι διαμαρτυρίες του συλλόγου των Τοπογράφων ΕΜΠ.

Στις 13-2-1973, ανακοινώθηκε ότι βάσει νέου νομοθετικού μέτρου, θα διακόπτεται η αναβολή κατατάξεως στο στρατό, για τους απέχοντες σπουδαστές, και αυτό προκάλεσε πολλές αντιδράσεις, όχι μόνο στους φοιτητές, αλλά και στον «παγωμένο» πολιτικό κόσμο.

Άρχισαν λοιπόν οι στρατεύσεις των φοιτητών και ακολούθησε η κατάληψη της Νομικής, με συμμετοχή χιλιάδων φοιτητών, που κράτησαν 2 μέρες.

Εγώ προσωπικά δεν πρόλαβα να πάω να κλειστώ, αφού ήμουν στο ΕΜΠ, όπως πρόλαβε ο φίλος μου ο Τάκης Κατσαβδάκης, όμως συνέχεια μετά ήμουν στους γύρω δρόμους, όσο μπορούσαμε πριν να μας διαλύουν οι μάτσοι.

Οι στρατεύσεις φοιτητών επεκτάθηκαν και ήδη άρχισαν να στρατεύονται και φοιτητές από τους Τοπογράφους και κυρίως του έτους μας και του ΔΣ, που όπως προανέφερα ήμασταν πέντε (5), όμως επιστρατεύτηκαν μόνο δύο, ο Γιάννης Αλαβάνος και ο Μάκης Ποταμιάνος, γιατί από τους άλλους τρεις, ο Ηλίας είχε πρόβλημα υγείας (στο πόδι), ο Νίκος Ρεβελάκης ήδη στο Ψυχιατρείο και έμενε μόνο ένας, δηλ. εγώ!

Δεν με επιστράτευαν όμως και εγώ αναμένοντας το ώρα με την ώρα, δεν άντεχα άλλο κλειστικά στο σπίτι μου, τινάζομενος σε κάθε κουδούνισμα του τηλεφώνου. Κάθε μέρα επιστράτευαν κι άλλους κι άλλους και έλεγα, α!, τώρα ήλθε η σειρά μου.

Περνούσαν όμως οι μέρες και για μένα τίποτα!

Επειδή κόντευε να μου στρίψει, έπρεπε να βρω μια διέξοδο, έτσι αποφάσισα να πηγαίνω να βουτώ στη θάλασσα, για να εκτονωθώ!

Κι έτσι άρχισα τα χειμερινά μου μπάνια, που τα συνεχίζω από τότε ασταμάτητα, πενήντα χρόνια τώρα!

Πήγαινα κάθε μέρα, έπαιρνα και τον Τάκη, καμιά φορά και τον Ξυλάγκουρα και πηγαίναμε στη Βουλαγαμένη και είμαστε τότε σχεδόν οι μοναδικοί Χειμερινοί Κολυμβητές.

Όμως περνούσαν οι μέρες χωρίς να με στρατεύσουν, οπότε φάνηκε πια ότι κάτι τέτοιο δεν θα συνέβαινε.

Έτσι ρίχτηκα με τα μούτρα πάλι στη σχολή και στα μαθήματα, που ήδη από τα τέλη Φλεβάρη, είχαν πια κανονικά ξεκινήσει.

Όμως έμεινε, όχι μόνο σε μένα, αλλά και σ' όλους τους άλλους, η απορία, γιατί δεν στρατεύτηκα;

Μου έμεινε αναπάντητο το ερώτημα για πολλά χρόνια, όταν ξαφνικά άκουσα για μια ιστορία για κάποιο φοιτητή και κάποιο που τον είχαν χουντικό τότε στο ΕΜΠ στη σχολή μας και όμως αυτός βοήθησε τον συμφοιτητή του, ώστε όχι μόνο να μη συλληφθεί, αλλά και να μη στρατευθεί. Αυτός ήταν ο Γ. Τ. και μίλαγε για την υπόθεσή μου, σε φοιτητές του, όταν πια μετά από πολλά χρόνια είχε αναλάβει καθηγητής σε σχολές των ΚΑΤΕ(;).

Έτσι ξεκαθάρισε κάπως το τοπίο και ισορρόπησα κάπως και εγώ για το θέμα αυτό!

Γ. Επόμενο διάστημα

Μετά τα γεγονότα της Νομικής, οι φοιτητές συνεχίζουν τους αγώνες τους, με νέες μαχητικές διαδηλώσεις, στην Ιατρική, Νομική Αθηνών, Πανεπιστήμια Θεσσαλονίκης, Πάτρας, Ιωαννίνων, κ.λπ. Παρά τις συλλήψεις, τους σκληρούς διωγμούς, την πλατιά εφαρμογή της επιστράτευσης, η Χούντα δεν κατάφερε να συντρίψει το Φοιτητικό κίνημα, ούτε καν να το διαστρέψει και ήταν φανερό, ότι θα συνεχιζόταν.

Αφού λοιπόν συνέχισα πάλι τα μαθήματα και ήμουν πια στο τέλος των σπουδών, στο Δ' έτος, έφθασε και η ώρα της διπλωματικής μου εργασίας. Επέλεξα το μάθημα της Φωτογραμμετρίας και ο καθηγητής Μπαντέκας, μου ανέθεσε να κάνω την μοναδική τότε στη Ελλάδα «Ορθοφωτογραφία». Πήγαινα κάθε απόγευμα στου Ζωγράφου για αρκετό καιρό και κατάφερα να την ολοκληρώσω τόσο καλά, που πήρα δέκα (10) και όπως μου είπε μετά από πολλά χρόνια, σε ένα συνέδριο που βρεθήκαμε, ήμουν όχι μόνο ο πρώτος, αλλά και ο τελευταίος που έβαλε δέκα!

Η Ορθοφωτογραφία αυτή ήταν και η πρώτη στην Ελλάδα την εποχή εκείνη, γιατί μετά από πολλά χρόνια έγινε η κατ' εξοχήν απόδοση από τα αρμόδια υπουργεία, για τους χάρτες.

Συνέχισα λοιπόν με εντατικότητα τα μαθήματα στη σχολή, έχοντας όμως συνέχεια στο μυαλό μου, τους άλλους αυτούς που στρατεύτηκαν, όσα μάθαινα γι' αυτούς και έτσι καταλήξαμε στις εξετάσεις τις τελικές του Ιουνίου.

Τελικά εγώ με άλλους 4 συμφοιτητές περάσαμε όλα τα μαθήματα και έτσι τελειώσαμε από τον Ιούνιο, όμως πριν απομακρυνθούμε, αποφασίσαμε και πήγαμε ταξίδι στην Κύθνο, μιας και λόγω των γεγονότων δεν είχαμε κάνει την καθιερωμένη εκδρομή του έτους στο τέλος των σπουδών μας. Πήγαμε αρκετοί, όπως φαίνεται και από τις φωτογραφίες που έχω, χωρίς φυσικά να ξεχνούμε τους στρατευμένους συμφοιτητές μας.

Τον Μάη 1973 το κίνημα στο Πολεμικό Ναυτικό, τον Ιούλιο 1973 η απόλυση του συνόλου σχεδόν των πολιτικών κρατουμένων και το δημοψήφισμα, τον Οκτώβριο 1973 ο σχηματισμός της κυβέρνησης Μαρκεζίνη, στοιχεία υποχώρησης της Χούντας.

Το λαϊκό κίνημα κορυφώνεται το φθινόπωρο 1973 και μέσα σ' αυτό το κλίμα εκδηλώνονται τα γεγονότα στο Πολυτεχνείο.

Τον Αύγουστο (8-8-1973) πήγα κανονικά στο πεζικό (Κόρινθος) κι έτσι ξέκοψα από το Πολυτεχνείο.

Όταν ήμουν στην Πάτρα, σαν υποψήφιος έφεδρος αξιωματικός, τον Νοέμβρη 1973, δηλαδή την εποχή του Πολυτεχνείου, παρακολουθούσα όσο μπορούσα τα γεγονότα που συνέβαιναν και στο Πανεπιστήμιο της Πάτρας. Όταν λοιπόν μ' έβαλαν σε στρατιωτικό τζίπ να κάνω βόλτα στην Πάτρα, τα έπαιξα γιατί δεν υπήρχε περίπτωση να βρεθώ αντιμέτωπος και απέναντι από τους φοιτητές που πριν λίγο καιρό ήμουν ένα με αυτούς.

Έκανα μια σύντομη βόλτα, μόνο κεντρικά, αποφεύγοντας συναντήσεις, ευτυχώς δεν συνέβη τίποτα, γύρισα στο στρατόπεδο και προσπαθούσα να συνέλθω χωρίς να μπορώ, γιατί και στην Πάτρα υπήρχε ξεσηκωμός. Όμως το πρωί όταν άκουσα για το τι συνέβη την τελευταία νύχτα στο ΕΜΠ, τα έπαιξα κυριολεκτικά, από την αγωνία μου αφ' ενός, και αφ' ετέρου από την χαρά μου για την γενικότητα και την συμμετοχή του κόσμου στους αγώνες των φοιτητών. Έτσι απομονωμένος στο στρατόπεδο, προσπαθούσα να κατανοήσω τα γεγονότα, χωρίς να έχω καμία επαφή.

Για όλα όσα συνέβησαν, υπάρχουν πολλές μαρτυρίες, καταθέσεις και πολλά γεγονότα και για όλα αυτά είχα μόνο ενημέρωση, επομένως για τα γεγονότα του Πολυτεχνείου, των συγκεκριμένων δηλαδή ημερών, μένω σ' όλα όσα πληροφορηθήκαμε.

Η ζωή στη Σχολή μέχρι την μεταπολίτευση, μου ήταν σχεδόν άγνωστη, αφού υπηρετούσα στο στρατό και μόνο κάποιες πληροφορίες πότε - πότε, από συμφοιτητές που ήταν ακόμη εκεί.

Συνέχισα στην Πάτρα και αφού πέρασα τις σχετικές εξετάσεις, πήγα στον Δημόκριτο (Αγ. Παρασκευή, Αθήνα), για σπουδές σε Ηλεκτρονικούς Υπολογιστές και μετά στην Γεωγραφική Υπηρεσία (καλοκαίρι 1974).

Στις 13-9-1974, το Δημοκρατικό Κίνημα των Διπλωματούχων Τοπογράφων Μηχανικών, με σχετικές διακηρύξεις καλεί τους νέους σπουδαστές, να συσπειρωθούν και να ενώσουν τις προσπάθειες για κοινούς στόχους όπως την πρόοδο των σπουδών, κ.λπ.

Δ. Επόμενα χρόνια

Επόμενα χρόνια, μετά την πτώση της Χούντας, καλοκαίρι 1974, και μεταπολίτευση, είχαμε εκτός από την Ελλάδα και μεγάλες άλλες αλλαγές σε παγκόσμιο επίπεδο: λήξη πολέμου Βιετνάμ, ένωση των δυο Λαών, επανάσταση των Γαρυφάλλων στην Πορτογαλία, αρχή κινήματος στην Ισπανία, κ.λπ.

Δ1. Όσο ήμουν στο στρατό, από τον Ιούνιο 1974, στην Γεωγραφική Υπηρεσία (ΓΥΣ), αποφάσισα ότι δεν θα αφήσω τον χρόνο αυτό να πάει χαμένος, αφού θα υπηρετούσα εκεί μέχρι να ολοκληρώσω τα τρία ολόκληρα χρόνια της θητείας μου!

Έτσι αποφάσισα να συνεχίσω σπουδές σε νέα σχολή και επέλεξα αυτή των Πολιτικών Μηχανικών. Έδωσα τις σχετικές εξετάσεις και ήμουν ένας από τους πέντε, που πέρασαν, από τους περίπου 150, από διάφορες σχολές. Μπήκα στο Γ' έτος και τέλειωσα το 1977, με συνέχεια μεταπτυχιακά στην αντισεισμική τεχνολογία (Θ. Τάσιος). Πρέπει εδώ να τονίσω, ότι πολύ λίγα χρόνια μετά που τέλειωσα τους Τοπογράφους, οι σπουδές στους Πολιτικούς, είχαν τεράστια διαφορά, όσον αφορά την χαλαρότητα συμπεριφορά τόσο των φοιτητών όσο και των καθηγητών, σαν αδιαφορία, κ.λπ.

Σαν Τοπογράφος, είχα ήδη αρχίσει να εργάζομαι και να έχω Τεχνικό γραφείο, στου Μακρυγιάννη στην Αθήνα, το 1976, όμως μετά με οικογένεια κ.λπ., μετακομίσαμε στον Αγ. Νικόλαο το 1980, για καλύτερης ποιότητας ζωή, ή τουλάχιστον έτσι ήθελα. Στο νέο Τεχνικό Γραφείο, σαν ελεύθερος επαγγελματίας, η απασχόλησή μου ήταν σε όλα τα θέματα του Μηχανικού, κάτι που ήταν αυτονόητο τότε σε επαρχιακή περιοχή. Δηλαδή τοπογραφικά, στατικές μελέτες, οικοδομικές άδειες, κ.λπ.

Σε λίγο διάστημα, σαν μελετητής δημοσίων έργων, ασχολήθηκα με μελέτες δημοσίου σε τέσσερις κατηγορίες Τοπογραφικά, Υδραυλικά, Συγκοινωνιακά και Λιμενικά, αφού έχοντας δυο Διπλώματα Μηχανικού, ήταν τότε επιτευκταίο, μέχρι που το έκοψαν σε λίγα χρόνια, και περιορίστηκα στις δύο κατηγορίες των Τοπογραφικών και των Συγκοινωνιακών.

Η επαγγελματική μου σταδιοδρομία, μοιρασμένη σε μελέτες δημοσίων και ιδιωτικών έργων, σταμάτησε το 2016, που αναγκάστηκα να βγω στη σύνταξη, αφού μετά το 2011 με την είσοδο του Καλλικράτη, πάγωσαν οι μελέτες δημοσίου, και κυρίως αγνοήθηκαν εντελώς οι οικονομικές υποχρεώσεις προς τους μελετητές και εμένα προσωπικά. Αν όμως εξαιρέσω αυτό το μεγάλο θέμα, θεωρώ ότι κατά βάθος είμαι ικανοποιημένος από την επαγγελματική μου σταδιοδρομία, αφού κύριος στόχος μου ήταν η ποιότητα και η πληρότητα των μελετών, τόσο του δημοσίου, όσο και των ιδιωτικών έργων.

Δ2. Φυσικά υπάρχει επικοινωνία με τους συμφοιτητές από τα χρόνια των σπουδών μου, αλλά κυρίως με τους Τοπογράφους από τα χρόνια της Χούντας και μικρή με αυτούς των Πολιτικών Μηχανικών, ίσως επειδή ήταν άλλα εντελώς χρόνια, παρόλο που ήταν ελάχιστη η χρονική απόσταση.

Δ3. Το 1983, στις εκδηλώσεις του Δήμου Αγ. Νικολάου, για την 10η πια επέτειο, σαν Δημοτικός Σύμβουλος, ανέλαβα την οργάνωση, με εκδηλώσεις, κείμενα, κ.λπ.

Στο σχετικό λοιπόν αυτό κείμενο απάντησα στο ερώτημα, που ο ίδιος έθεσα: το Πολυτεχνείο 1973, ήταν κάτι σαν κουμπί που πατήθηκε ξαφνικά και έτσι συνέβησαν τα γεγονότα; Δηλαδή ήταν κεραυνός εν αιθρία; Ήταν οργανωμένο ή αυθόρμητο;

Όσα λοιπόν καταγράφηκαν στα παραπάνω, δείχνουν ακριβώς το αντίθετο, είχε περάσει δια πυρός και σιδήρου, για να φθάσει εκεί που έφθασε.

Και το μεγάλο μήνυμα που βγαίνει, είναι το μήνυμα της Ενότητας!

Τα συναισθήματα και οι μνήμες δεν σβήνουν ποτέ και θα μας συνοδεύουν σ' όλη μας τη ζωή, μέχρι να αποχωρήσουμε, όπως τόσοι συμφοιτητές μας.

Για τη νέα γενιά δεν νομίζω ότι υπάρχουν θέματα να τους ταρακουνούν, αφού δυστυχώς αυτό που βλέπω να τους ενδιαφέρει είναι το κέρδος, κάτι που στην γενιά μας ήταν το παραπλήσιο και όχι το κατ' εξοχήν. Όπως επίσης διαβλέπω και μια υποβάθμιση του επιπέδου του επαγγέλματος του μηχανικού και αυτό φαίνεται τόσο από τις προσωπικές τους συμπεριφορές, όσο και από την αντιμετώπιση του επαγγέλματος και των Μηχανικών, σαν να μην υπάρχουν Μηχανικοί πριν από τους σημερινούς.

Ίσως βγαίνουν προσωπικές απόψεις, όμως έτσι νομίζω είναι τα σημερινά πράγματα, όχι μόνο στο επάγγελμά μας.

Σε περιοχές, όπως την δική μου εδώ, δεν βλέπω και πολύ μεγάλο ενδιαφέρον για μνήμη, κ.λπ. όχι μόνο από τη νέα γενιά, αλλά και από την εξουσία.

Δ4. Για το μέλλον, δεν μπορούμε τίποτα ούτε να προδιαγράψουμε, ούτε να απορρίψουμε

Το μόνο σίγουρο, είναι ότι ένα τεκμηριωμένο και ενωμένο Φοιτητικό κίνημα, μπορεί να φέρει πολλές ανατροπές και αλλαγές, πάντα για το καλό όλου του κάθε λαού

ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΝΑΒΑΚΗΣ